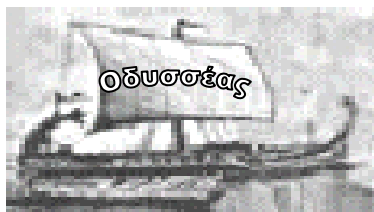

ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2009

Ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα
εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης σε Δημοτικά Σχολεία της Ελλάδος

Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΛΕΟΝΤΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΠΑΤΗΣΙΩΝ – ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Β' Δημοτικό Σχολείο
Δ.Σ. ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΥ ΣΟΥΔΑΣ-ΚΡΗΤΗ

ΦΟΡΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (1)
(συμπληρώνεται από τους Δασκάλους)

Α) Γενικά Στοιχεία

1. **Αθήνα:** Δάσκαλοι: Φιλίππουσης Γεώργιος, Σιάκας Σπύρος, Καραγιάννη Δέσποινα
2. **Κρήτη:** Δάσκαλοι: Τομαζινάκης Αριστόκριτος, Γκίζα Παναγιώτα, Μαστοράκη Ελένη

Τόπος, χρόνος, αριθμός μαθητών πιλοτικού προγράμματος

<i>Σχολείο</i>	<i>Ημερομηνία</i>	<i>Διδακτική Ωρα</i>	<i>Τάξη/ Τμήμα</i>	<i>Αριθμός Μαθητών</i>
	08/4/2009	2 ^η & 3 ^η	Ε'	

Λεόντειο Λύκειο Πατησίων				32
Δ.Σ. Ναυστάθμου Σούδας-Κρήτη				24

B) Περιγραφή Μαθήματος

1. α. Τίτλος Μαθήματος: Τηλεσυνεργασία.

Ανάδειξη και διαπραγμάτευση των ενοτήτων μέσα από διάλογο και συζήτηση. Ανάλυση πρωτοβουλιών και προτάσεις για τη συνέχιση του project.

β. **Μεθοδολογία** δημιουργίας σεναρίου στην Εκπαιδευτική Διαδικασία.

2. Ένταξη μαθήματος στο αναλυτικό πρόγραμμα:

- **Τάξη:** Ε'
- **Γνωστικό αντικείμενο:** Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Γλώσσα, Αισθητική Αγωγή (ζωγραφική), Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Γεωγραφία
- **Διδακτική Ενότητα:** Ευαισθητοποίηση σε θέματα περιβάλλοντος και ιδιαίτερα στις ανανεώσιμες πηγές και τη χρήση τους, δημιουργία σεναρίου στην Εκπαιδευτική Διαδικασία, προσδιορισμός των στόχων από τους μαθητές, ανάδειξη και συγκεκριμενοποίηση των δραστηριοτήτων σχετικά με τις ενότητες που έχουν παρουσιαστεί στη 2^η Τηλεδιάσκεψη.

3. Διδακτικοί στόχοι:

Οι μαθητές/τριες αναδεικνύουν τα θέματα των ενοτήτων που έχουν αναλάβει, δηλ. τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, έχοντας υπόψη τις προϋπάρχουσες ιδέες και γνώσεις τους. Επικοινωνούν, συζητούν, συνεργάζονται σε ομάδες τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και απομακρυσμένο μέσω συγκεκριμένης ασύγχρονης πλατφόρμας για το τι θα ήθελαν να μάθουν για τις ανανεώσιμες πηγές και με ποιο τρόπο.

Επίσης, όσον αφορά τη δημιουργία του σεναρίου, κύριος διδακτικός στόχος είναι να γίνει μια σύντομη αναδρομή στην έρευνα που προηγήθηκε (2^η Τηλεδιάσκεψη) και να μορφοποιηθούν τα κύρια στοιχεία της ιστορίας (χρόνος, τόπος, συμμετέχοντες, πρόβλημα) με έμφαση στον τρόπο προσδιορισμού του προβλήματος και της λύσης του. Επιπλέον, προσδιορίζουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τα στοιχεία της ιστορίας και τις μορφές αποτύπωσης σεναρίου. Τέλος, γίνεται σύνθεση απόψεων και λήψη απόφασης τελικού σεναρίου.

- **Μεθοδολογία Διδακτικής προσέγγισης:** συνεργατική μάθηση, διερεύνηση ιδεών, διαπραγμάτευση νοήματος, λύση προβλημάτων, καταιγισμός ιδεών, κατηγοριοποίηση – ταξινόμηση των ιδεών.
- **Αναμενόμενα αποτελέσματα:** Μετά το τέλος της 3^{ης} τηλεδιάσκεψης θα πρέπει οι μαθητές να έχουν καταφέρει να επικοινωνήσουν και να αλληλεπιδράσουν με τους συμμαθητές και των «δύο τάξεων», να αξιοποιήσουν τα νέα μέσα, να έχουν δράσει συλλογικά, να έχουν προβληματιστεί με τους στόχους και τις ενέργειές τους σχετικά με τις θεματικές ενότητες που έχουν αναλάβει, ώστε να τις ολοκληρώσουν.

4. Σύντομη Περιγραφή:

Μεταξύ 2^{ης} και 3^{ης} Τηλεδιάσκεψης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες ενημερώνονται για θέματα ασφάλειας του διαδικτύου.

Εργάζονται πάνω σε συγκεκριμένες δραστηριότητες από το εκπαιδευτικό υλικό :

«Βιώσιμη ανάπτυξη και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας» και σε επιπλέον – συμπληρωματικές δραστηριότητες.

Εντάσσονται στο πρόγραμμα «Η Ώρα της Γης» και ασχολούνται με τις δραστηριότητες που προτείνει η WWF (περιβαλλοντική οργάνωση η οποία αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος σε περισσότερες από 100 χώρες). Βρίσκουν πληροφορίες και συνεργάζονται από απόσταση μέσω συγκεκριμένης ασύγχρονης πλατφόρμας η οποία έχει δημιουργηθεί για τις ανάγκες του σχεδίου εργασίας (project).

Συνεργάζονται, ώστε να περιγράψουν τις ανανεώσιμες πηγές, να δημιουργήσουν τη «σύνοψη», να δημιουργήσουν ένα εικονογραφημένο σενάριο (ή άλλες μορφές αποτύπωσης) σύμφωνα με τη Μεθοδολογία δημιουργίας σεναρίου στην Εκπαιδευτική Διαδικασία και να ετοιμάσουν μια παρουσίαση όλων αυτών μέσω του προγράμματος powerpoint.

Κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης

Συζήτηση, αλληλεπίδραση, συνεργασία μεταξύ των δύο τάξεων με αφορμή τη διαδικασία δημιουργίας του εκπαιδευτικού σεναρίου.

Τα παιδιά κάθε τοπικής ομάδας αναφέρουν και εξηγούν με ποια ενότητα ασχολήθηκαν, ποια είναι η «σύνοψη» που έκαναν, πώς εργάστηκαν, ώστε να δημιουργήσουν το σενάριο και τα σκίτσα.

Τα παιδιά της απομακρυσμένης ομάδας προσπαθούν σε πρότυπα εικονογραφημένων σεναρίων σε φύλλα Α3 να σχεδιάσουν το σενάριο που είχε ήδη αναφέρει η αντίστοιχη ομάδα της άλλης τάξης. Δείχνουν το δικό τους εικονογραφημένο σενάριο και γίνεται αντιπαραβολή με το έτοιμο εικονογραφημένο σενάριο της αντίστοιχης ομάδας (μέσω powerpoint).

5. Δομή Μαθήματος:

- Αναλυτική περιγραφή επιμέρους βημάτων διδασκαλίας

Μεταξύ 2^{ης} και 3^{ης} Τηλεδιάσκεψης

1 ώρα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες ενημερώνονται για θέματα ασφάλειας του διαδικτύου καθώς εμπλέκονται ενεργά στη μάθηση μέσω διαδικτύου και συγκεκριμένα μέσω της ασύγχρονης πλατφόρμας. Χρησιμοποιούν το υλικό από τον Ελληνικό Κόμβο Ασφαλούς Διαδικτύου και την εκστρατεία της Safer Internet για ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο (<http://www.saferinternet.gr>).

2^ο δώρο

Οι μαθητές και οι μαθήτριες συνεργάζονται ώστε να αποκτήσουν γνώσεις για την προέλευση και τη μορφή των πηγών ενέργειας και συγκεκριμένα για την ηλιακή ενέργεια, την αιολική ενέργεια, την υδροηλεκτρική ενέργεια και τη βιομάζα. Συνεργάζονται και επιλύουν τις δραστηριότητες από το εκπαιδευτικό υλικό «Βιώσιμη ανάπτυξη και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας», καθώς και τις συμπληρωματικές δραστηριότητες για την καλύτερη κατανόηση του θέματός μας (αρχεία: anan_wwf.doc, drasthr_exoik_prin_3h_thl.doc).

3^ο δώρο

Συμμετέχοντας στην εκστρατεία «Η Ώρα της Γης», οι μαθητές και οι μαθήτριες εμπλέκονται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες που προτείνει η wwf. Είναι χρήσιμο ν' αναφερθεί ότι «*Η Ώρα της Γης (EARTH HOUR)* ξεκίνησε ως μία εκστρατεία ευαισθητοποίησης που καλούσε τους πολίτες του Σίδνεϊ για να σβήσουν τα φώτα τους ένα βράδυ, για μια ώρα. Η ενέργεια αυτή σύντομα μετατράπηκε σε μία από τις μεγαλύτερες πρωτοβουλίες ενάντια στην κλιματική αλλαγή παγκοσμίως. Φέτος, στις 20.30 το Σάββατο 28 Μαρτίου, καλούνται οι πολίτες σε ολόκληρο τον κόσμο να σβήσουν τα φώτα τους για μία ώρα – την Ώρα της Γης. Στόχος είναι να συμμετάσχουν 1 δισεκατομμύριο άνθρωποι, σε περισσότερες από 1000 πόλεις, και όλοι μαζί να αποδείξουμε πως είναι δυνατόν να δράσουμε ενάντια στην υπερθέρμανση του πλανήτη. Η Ώρα της Γης είναι ένα μήνυμα ελπίδας και δράσης.» (<http://www.earthhour.org/about/gr:el>)».

Οι στόχοι των δραστηριοτήτων σύμφωνα με την πρόταση της WWF για την Ε' και Στ' είναι οι εξής:

Οι μαθητές θα μάθουν για:

- την πρωτοβουλία «Ώρα της Γης»,
- τα θέματα του κλίματος στο παγκόσμιο περιβάλλον,
- προσωπική και κοινωνική ευθύνη,
- την επικοινωνία με τους εκλεγμένους εκπροσώπους της κυβέρνησης.

Οι μαθητές θα μάθουν πώς να:

- ερευνούν και συζητούν περιβαλλοντικά θέματα που επηρεάζουν τις παγκόσμιες κοινωνίες
- κατανοούν την ευθύνη της κυβέρνησης
- ερμηνεύουν την επιτυχία των ατόμων ή ομάδων που διαχειρίζονται κοινωνικά θέματα.

Επίσης, οι μαθητές του Ε1 Τμήματος του Λεοντείου Δημοτικού Σχολείου προχωρούν στις παρακάτω δράσεις ώστε να ευαισθητοποιήσουν τους συμμαθητές τους και τους γονείς τους :

1. Στις σχολικές αίθουσες τοιχοκολλούν αφίσες, οι οποίες παρουσιάζουν το λογότυπο του προγράμματος.
2. Αναρτούν στον ιστότοπο του σχολείου www.leonteios.gr ένα banner, το οποίο ενημερώνει για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα αλλά και το οποίο «οδηγεί» στην ιστοσελίδα <http://www.earthhour.org>.
3. Δίνεται ενημερωτική επιστολή σε όλους τους γονείς σχετικά με την «Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΓΗΣ».
4. Όλες οι τάξεις του Δημοτικού και του Γυμνασίου ύστερα από παρότρυνση των μαθητών και μαθητριών του Ε1 ασχολούνται με τις δραστηριότητες τις οποίες προτείνει η WWF, ώστε να ευαισθητοποιηθούν και να δραστηριοποιηθούν στα περιβαλλοντικά προβλήματα.
5. Γίνεται ειδική προβολή στο θέατρο του σχολείου μας για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες σχετικά με την «Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΓΗΣ», τις οποίες έχουν ετοιμάσει οι μαθητές και οι μαθήτριες.

4^ο δίωρο

Οι μαθητές και οι μαθήτριες συνεργάζονται ώστε να περιγράψουν τις ανανεώσιμες πηγές, να δημιουργήσουν τη «σύννοψη», να δημιουργήσουν ένα εικονογραφημένο σενάριο (ή άλλες μορφές αποτύπωσης) σύμφωνα με τη Μεθοδολογία δημιουργίας σεναρίου στην Εκπαιδευτική Διαδικασία και να ετοιμάσουν μια παρουσίαση όλων αυτών μέσω του προγράμματος powerpoint.

Στόχος είναι η γνωστική αυτονομία του μαθητή, η ενεργητική μάθηση, η ανάπτυξη της δημιουργικότητας και οι εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες.

Σε συγκεκριμένο φύλλο εργασίας οι μαθητές/τριες δημιουργούν τη σύννοψη του σεναρίου και κατ' επέκταση το σενάριο απαντώντας στα παρακάτω ερωτήματα Ποιος είναι ο ήρωας; Πού; Πότε; Τι; Γιατί;

Είναι χρήσιμο να αναφερθεί ότι έχουμε συγκεκριμένο και κεντρικό ήρωα, ο οποίος είναι «Ο Λάμπης ο Εξοικονομάκης». Με αυτόν θα προσπαθήσουν να δημιουργήσουν

αναπαραστάσεις των μηχανών και των διαδικασιών παραγωγής εναλλακτικών μορφών ενέργειας με ποικίλες τεχνικές (κυρίως πλαστελίνες και φλιπ μπουκ). Στη συνέχεια, σε πρότυπο φύλλο Α3 δημιουργούν την εικονογράφησή τους και το σενάριο.

Από τη Μεθοδολογία δημιουργίας σεναρίου στην Εκπαιδευτική Διαδικασία (Σ. Σιάκας) ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

Στην απάντηση του ερωτήματος «Τι», γίνεται μια πρώτη προσέγγιση του «κόσμου» της ιστορίας, δηλαδή του τόπου, του χρόνου, των συμμετεχόντων και της δράσης της ιστορίας.

Κύριος διδακτικός στόχος είναι να γίνει μια σύντομη αναδρομή στην έρευνα που προηγήθηκε και να μορφοποιηθούν τα κύρια στοιχεία της ιστορίας (χρόνος, τόπος, συμμετέχοντες, πρόβλημα) με έμφαση στον τρόπο προσδιορισμού του προβλήματος και της λύσης του, δηλαδή σε εκείνο το γεγονός που διαταράσσει μια κατάσταση ισορροπίας και που συμβάλλει καθοριστικά στην εξέλιξη της ιστορίας.

Έχοντας ήδη προσδιοριστεί το θέμα, μετά την έρευνα που προηγήθηκε, ζητείται από τον κάθε μαθητή ξεχωριστά να προσδιορίσει και να σημειώσει στο τετράδιο του ένα επιμέρους ζήτημα από την πλευρά του θέματος που εξερεύνησε η ομάδα έρευνας στην οποία ανήκε και που θα τον ενδιέφερε να αναπτύξει σε μορφή σεναρίου.

Στη συνέχεια ο κάθε μαθητής ανακοινώνει στην τάξη προφορικά το επιμέρους ζήτημα που έχει επιλέξει και που θα τον ενδιέφερε να αναπτύξει.

Σκοπός αυτής της ενέργειας είναι η διατήρηση του ενδιαφέροντος των μαθητών και η δημιουργία μιας γέφυρας με τη συνέχεια της διαδικασίας.

Επόμενο βήμα είναι ο προσδιορισμός με μεγαλύτερη ακρίβεια των στοιχείων της ιστορίας-Μορφές αποτύπωσης σεναρίου.

Δίνονται σημειώσεις σχετικά με τις μορφές αποτύπωσης σεναρίου, εκτυπώνοντας μέρος του διδακτικού υλικού και συγκεκριμένα του αρχείου p.p. με ονομασία «Υλικό», και του κεφαλαίου «βασικές αρχές» μορφές αποτύπωσης του σεναρίου», ώστε τα παιδιά σταδιακά να φτάσουν στο επιθυμητό αποτέλεσμα το οποίο είναι η εικονογράφηση του σεναρίου. Στις σημειώσεις που δίνονται τα παιδιά δουλεύουν ατομικά και ομαδικά.

Τα στάδια που ακολουθούνται είναι τα παρακάτω:

1. Η σύνοψη

Στο ειδικό πρότυπο αποτύπωσης της σύνοψης της ιστορίας οι μαθητές απαντώντας στα ερωτήματα ποιος, τι πότε, πού, γιατί διαμορφώνουν τη σύνοψη (περίληψη) της ιστορίας τους.

2. Δημιουργία των κειμένων (διαλόγων- μονολόγων – αφηγήσεων) της ιστορίας

Σε ένα λευκό χαρτί διαμορφώνουν τις σκέψεις τους σε μορφή διαλόγων, μονολόγων ή αφηγήσεων τρίτου προσώπου ανάλογα με την κάθε ιστορία. Με άλλα λόγια μεταφέρουν τις σκέψεις τους στο στόμα των συμμετεχόντων της ιστορίας τους. Σε αυτό το στάδιο μπορεί να υπάρξει μια μικρή δυσκολία στο να κατανοήσουν τη διαδικασία μεταφοράς της σκέψης τους που συνήθως είναι σε μορφή αφήγησης τρίτου προσώπου σε μορφή πρώτου προσώπου.

Επίσης με διακριτική παρακολούθηση και παρέμβαση από το δάσκαλο στη διαδικασία της συγγραφής του κειμένου σε κάθε μαθητή δίνεται έμφαση στη σύνδεση των κειμένων με το προς εξέταση θέμα και στην αποτροπή δημιουργίας κειμένων εντελώς εκτός θέματος.

3. Εικονογράφηση σεναρίου

Οι μαθητές αρχικά «κόβουν» το κείμενο των διαλόγων ή των μονολόγων σε μικρότερες φράσεις ανάλογα με το νόημα, τα σημεία όπου δίνεται κάποια έμφαση κ.ο.κ. και το μεταφέρουν στο πρότυπο του εικονογραφημένου σεναρίου στο αντίστοιχο πλαίσιο κειμένου.

Στη συνέχεια, προσθέτουν τις εικόνες που θα «ντύσουν » το κείμενο προσέχοντας να υπάρχει μια αντιστοιχία μεταξύ του νοήματος και της εικόνας. Η εικονογράφηση του σεναρίου είναι η πιο ενδιαφέρουσα στιγμή του δίωρου. Τα παιδιά με μεγάλο ενδιαφέρον και καλλιτεχνική ικανότητα δημιουργούν θαυμάσια σκίτσα.

Το επόμενο βήμα είναι η σύνθεση των απόψεών τους. Βλέπουν τα σκίτσα, συζητούν, ανταλλάσσουν απόψεις. Αποφασίζουν ποια αποτύπωση σεναρίου θα παρουσιάσουν κατά τη διάρκεια της 3ης τηλεδιάσκεψης και η οποία θα είναι και η ιστορία για τη δημιουργία του τελικού video.

Τέλος δημιουργούν την παρουσίασή τους με τη βοήθεια του PowerPoint.

Κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης

Κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης θα παρουσιάσουν τις εργασίες τους (σύνοψη, σκίτσα, διαλόγους). Επίσης, θα επικοινωνήσουν, θα αλληλεπιδράσουν, θα συνεργαστούν, ώστε να γνωρίζουν τους στόχους και τις ενέργειες που καλούνται να φέρουν εις πέρας για την 4^η Τηλεδιάσκεψη.

Έτσι:

Τα παιδιά κάθε τοπικής ομάδας αναφέρουν και εξηγούν

- με ποια ενότητα ασχολήθηκαν,
- ποια είναι η «σύνοψη» που έκαναν,
- πώς εργάστηκαν, ώστε να δημιουργήσουν το σενάριο και τα σκίτσα

Τα παιδιά της απομακρυσμένης ομάδας

- προσπαθούν σε πρότυπα εικονογραφημένων σεναρίων σε φύλλα Α3 να σχεδιάσουν το σενάριο που είχε ήδη αναφέρει η αντίστοιχη ομάδα της «άλλης τάξης».
- Δείχνουν το δικό τους εικονογραφημένο σενάριο και
- γίνεται αντιπαραβολή με το έτοιμο εικονογραφημένο σενάριο της αντίστοιχης ομάδας (μέσω ppt).

Γ) Παράρτημα

επισυναπτόμενο υλικό:

1. **Σχέδιο μαθήματος**
(Forma_Sxediou_3ou_thlediask_leoneios_souda_2009.doc)
2. **Φύλλα εργασίας**
 - a. anan_wwf.doc
 - b. drasthriothtes_wra_ghs_2009.pdf
 - c. protypo_eikonogr.doc
 - d. Σύνοψη Εικονογραφημένου Σεναρίου-πρωτοτυπο.doc
3. **Παρουσιάσεις (ppt)**
 - a. Senaria_leonteios_all_2009.ppt
 - b. Senaria_leonteios_epilogh_2009.ppt
 - c. 3Η ΤΔ ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΣ.ppt
4. **Ερωτηματολόγια**
 - a. ONGOING3
 - b. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ1